

Evoluția structurii cheltuielilor cu privire la produsele agroalimentare în raport cu salariul mediu net lunar

The evolution of expenditure structures regarding agri-food products in relation to the average net monthly salary

Alina Florentina Gheorghe, Elena Cornelia Munteanu, Mihaela Ivanov

Faculty of Agri-food and Environmental Economics, Bucharest University of Economic Studies;
gheorghealina20@stud.ase.ro; munteanuelena19@stud.ase.ro; ivanovmihaela19@stud.ase.ro

Rezumat: Studiul propus explorează evoluția cheltuielilor gospodăriilor din România în sectorul agroalimentar, având ca referință datele din perioada 2001-2021 și salariul mediu lunar net. Analiza aduce în lumină o creștere constantă a salariului mediu, dar și o serie de fluctuații în ponderea cheltuielilor destinate produselor agroalimentare în totalul consumului. În plus, cercetarea identifică o influență semnificativă a pandemiei COVID-19 asupra obiceiurilor de consum, conducând la o creștere a cheltuielilor pentru aceste produse. Rezultatele obținute au importanță majoră pentru factorii de decizie, oferindu-le o perspectivă asupra modului în care fluctuațiile economice și evenimente de amploare, precum crizele financiare și pandemia, pot afecta comportamentul consumatorilor în ceea ce privește achiziționarea de produse agroalimentare. De asemenea, aceste informații sunt relevante pentru înțelegerea mai profundă a dinamicii cheltuielilor gospodăriilor și pot contribui la adoptarea unor politici economice mai eficiente și adaptate la necesitățile actuale.

Cuvinte cheie: cheltuieli, consum, salariu, produse agroalimentare

Abstract: The proposed study explores the evolution of household expenditures in the agri-food sector in Romania, using data from the period 2001 to 2021 and the average monthly net salary as a reference. The analysis highlights a constant increase in the average salary, but also a series of fluctuations in the share of expenses allocated to agri-food products in the total consumption. Additionally, the research identifies a significant influence of the COVID-19 pandemic on consumption habits, leading to an increase in spending on these products. The obtained results are of major importance for decision-makers, providing them with insights into how economic fluctuations and major events, such as financial crises and pandemics, can impact consumer behavior regarding the purchase of agri-food products. Moreover, this information is relevant for a deeper understanding of household expenditure dynamics and can contribute to the adoption of more efficient economic policies tailored to current needs.

Keywords: expenses; consumption; salary; agri-food products

Clasificare JEL: D12

Clasificare REL: 7Z

Introducere

În decursul ultimelor decenii, structura cheltuielilor gospodăriilor din România a suferit schimbări semnificative, în special în sectorul agroalimentar. Modul în care oamenii își alocă veniturile pentru consumul alimentar reflectă nu numai preferințele individuale, ci și bunăstarea economică generală a țării. Acest articol științific își propune să exploreze relația

dintre salariul mediu lunar net și modelele de cheltuieli pentru produsele agroalimentare din România. Analizând datele cuprinse între 2001 și 2021, dorim să înțelegem cum sunt interconectate dinamica acestor doi factori și cum influențează bunăstarea și obiceiurile de consum ale populației române.

Nivelul de bunăstare economică al populației unei națiuni poate fi strâns legat de modelele sale de consum (Constantin et al., 2023). Deoarece România a trecut prin diverse schimbări economice în ultimele două decenii, este esențial să investigăm modul în care salariul mediu lunar net influențează structura cheltuielilor agroalimentare ale gospodăriilor. Identificarea tendințelor și schimbărilor în comportamentul consumatorilor poate oferi factorilor de decizie și celor interesați informații valoroase pentru a promova o creștere economică durabilă și pentru a îmbunătăți nivelul de trai.

Unul dintre obiectivele principale ale acestui articol este de a determina în ce măsură fluctuațiile salariului mediu lunar net influențează componența cheltuielilor agroalimentare. Vom examina proporțiile diferitelor categorii de cheltuieli agroalimentare în cadrul bugetului gospodăriilor. Prin analizarea acestei relații, putem identifica modelele de consum care corespund schimbărilor în nivelul salariilor. Înțelegerea acestor modele este crucială pentru a înțelege modul în care variațiile veniturilor afectează obiceiurile de cheltuieli ale cetățenilor români.

Un aspect semnificativ pe care urmărim să-l investigăm este creșterea anuală a cheltuielilor cu băuturile alcoolice în cadrul sectorului agroalimentar. Pe măsură ce salariul mediu lunar net crește anual, vom explora dacă există o creștere proporțională a procentului cheltuielilor pentru băuturile alcoolice. Înțelegerea acestei relații poate arunca lumină asupra influenței creșterii veniturilor asupra comportamentului consumatorilor, în special în ceea ce privește cheltuielile opționale pentru articolele neesențiale.

Acest articol științific investighează relația complexă dintre salariul mediu lunar net și structura cheltuielilor pentru produsele agroalimentare în România. Analizând datele din perioada 2001 până în 2021, ne propunem să oferim informații valoroase cu privire la impactul schimbărilor economice asupra obiceiurilor de consum ale populației române. Descoperirile acestui studiu vor fi esențiale pentru factorii de decizie și cercetători, care doresc să înțeleagă și să îmbunătățească bunăstarea economică a țării, contribuind astfel la creșterea și prosperitatea generală a națiunii.

I. Metodologia cercetării

În cadrul acestui studiu, metoda de cercetare folosită este de natură cantitativă, mai exact analiza statistică, aceasta facilitând evaluarea fenomenelor economico-sociale cu ajutorul unor indicatori specifici, relevanți pentru studiu.

Analiza statistică implică colectarea și analizarea datelor disponibile pentru a dobândi o mai bună înțelegere a fenomenelor și proceselor socio-economice sau de altă natură. De

asemenea, aceasta facilitează cercetarea conexiunilor dintre diverse fenomene și procese, iar uneori chiar permite efectuarea de prognoze privind evoluția acestora.

Pentru a îndeplini obiectivele prezentului studiu, la data de 29.07.2023 au fost descărcate valorile următorilor indicatori pentru perioada 2001-2021 de pe platforma Institutului Național de Statistică din România:

- Câștigul salarial nominal mediu net lunar, COD INSSE FOM106A/E, conform Institutului Național de Statistică prin deducerea contribuțiilor sociale obligatorii ale salariaților (cum ar fi contribuția de asigurări sociale și de asigurări sociale de sănătate plătite de angajați) și a impozitului corespunzător din câștigul salarial nominal brut, obținem câștigul salarial nominal net. Înainte de anul 2018, contribuțiile sociale obligatorii ale salariaților includ: contribuția la bugetul asigurărilor pentru șomaj, contribuția individuală de asigurări sociale de stat și contribuția pentru asigurările sociale de sănătate plătite de salariați.
- Cheltuielile pentru cumpărarea produselor agroalimentare pe categorii de produse, COD INSSE BUF114-ABF. Categoriile principale de produse alese sunt: pâinea și produsele de franzelărie, făina, orez, carne proaspătă, pește, produse din pește și conserve din pește, ulei de porumb, floarea-soarelui, soia, margarina, fructe, ciocolată, bomboane, rahat și alte produse zaharoase, cafea, ceai, cacao, băuturi alcoolice. Datele acestea provenind din Ancheta Bugetelor de Familie (ABF), desfășurată începând din anul 2001.

2. Rezultatele cercetării

Evoluția cheltuielilor efectuate pentru produsele agroalimentare este direct proporțională cu salariul mediu nominal până la un anumit punct, apoi devenind invers proporționale conform Legilor lui Engel.

Conform datelor din tabelul nr. 1, câștigul salarial nominal mediu net lunar crește în toți anii analizați 2001-2021, în timp ce ponderea cheltuielilor medii lunare pentru cumpărarea de produse agroalimentare în total consum scade între anii 2001-2003, urmând o ușoară creștere în anul 2004, scăzând iar în anii 2005-2008, 2010, 2013-2019. Excepțiile din anii 2009, 2011-2012 sunt cauzate de criza financiară care s-a resimțit în România după 2008, iar creșterile din anii 2020 și 2021 sunt pe fondul pandemiei.

Conform datelor din figura nr.1 cea mai mică valoare a ponderii cheltuielilor cu pâinea fost în anul 2019 în condițiile în care evoluția salariului din acela an a fost de 13,02% comparativ cu 2018, iar ponderea cheltuielilor medii lunare pentru cumpărarea produselor agroalimentare s-a situat la cea mai mică valoare din perioada analizată de doar 9,32%. Referitor la ponderea achiziționării de carne proaspătă valoarea cea mai mică s-a situat tot în anul 2019.

Tabelul 1. Evoluția ponderilor cheltuielilor lunare pentru cumpărarea produselor agroalimentare în raport cu creșterea anuală a salariului mediu net lunar

Anul	Câștigul salarial nominal mediu net lunar	Ponderea cheltuielilor medii lunare pe o persoana pentru cumpararea produselor agroalimentare	Evoluția salariului	Evoluția ponderilor cheltuielilor medii lunare pentru cumpărarea produselor agroalimentare
2001	301,94	15,10%		
2002	378,92	14,81%	25,49%	-1,89%
2003	483,96	14,25%	27,72%	-3,82%
2004	598,64	14,60%	23,69%	2,46%
2005	746	13,12%	24,62%	-10,11%
2006	866	12,31%	16,09%	-6,18%
2007	1042	11,96%	20,32%	-2,85%
2008	1309	11,87%	25,62%	-0,75%
2009	1361	12,31%	3,97%	3,68%
2010	1391	12,12%	2,20%	-1,56%
2011	1444	12,19%	3,81%	0,61%
2012	1507	12,27%	4,36%	0,66%
2013	1579	12,23%	4,78%	-0,35%
2014	1697	11,51%	7,47%	-5,87%
2015	1859	10,79%	9,55%	-6,27%
2016	2046	10,14%	10,06%	-5,98%
2017	2338	9,80%	14,27%	-3,40%
2018	2642	9,66%	13,00%	-1,38%
2019	2986	9,32%	13,02%	-3,60%
2020	3217	9,84%	7,74%	5,67%
2021	3416	10,54%	6,19%	7,04%

Sursa: Conceptualizare proprie, pe baza datelor preluate din baza de date TEMPO Online INSSE

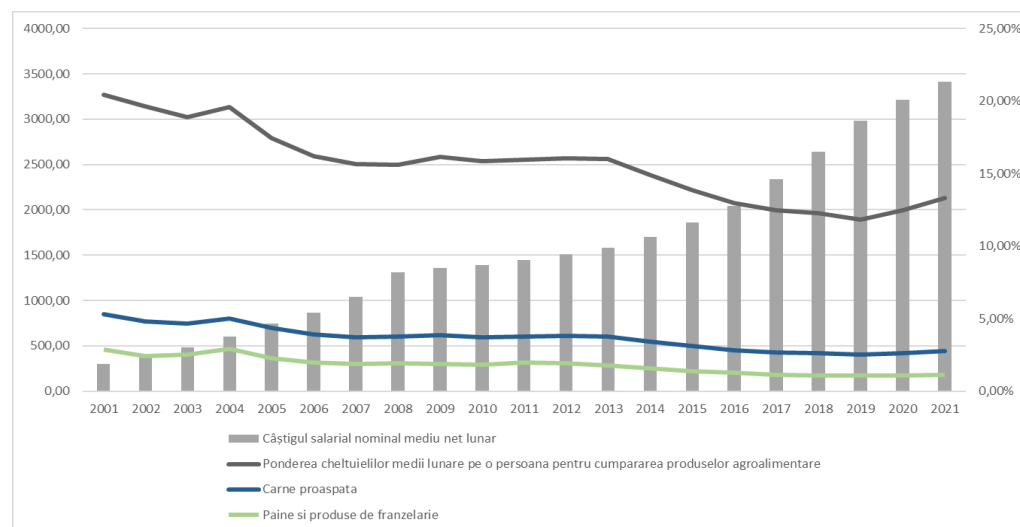

Figura 1. Reprezentarea grafică a ponderilor cheltuielilor medii lunare pentru cumpărarea produselor agroalimentare, ponderea cheltuielilor pentru achiziționarea de pâine și alte produse de franzelărie și carne proaspătă, corelate cu câștigul nominal salarial mediu net lunar

Sursa: Conceptualizare proprie, pe baza datelor preluate din baza de date TEMPO Online INSSE

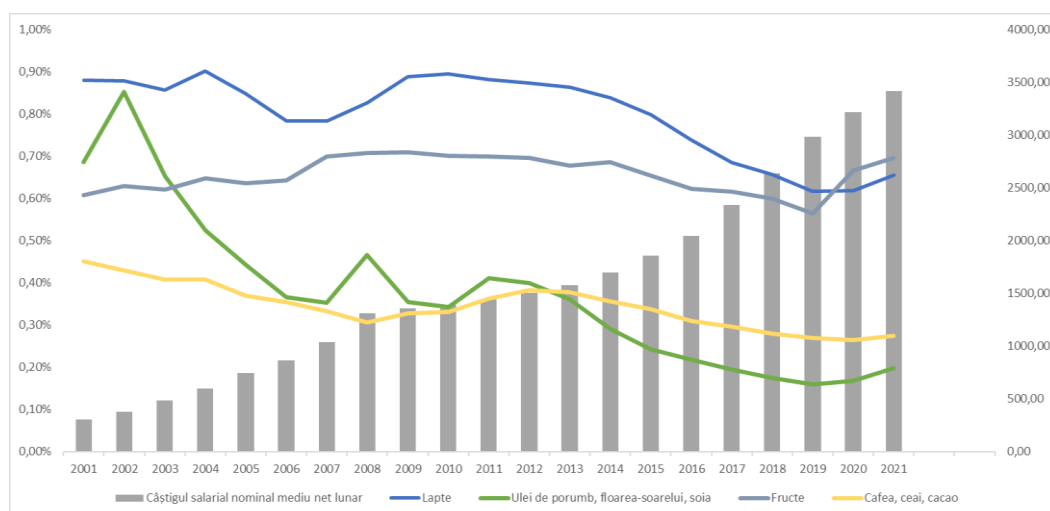

Figura 1. Reprezentarea grafică a ponderilor cheltuielilor medii lunare pentru cumpărarea de lapte, ulei de porumb, floarea-soarelui, soia, fructe, cafea, ceai, cacao, corelate cu câștigul nominal salarial mediu net lunar

Sursa: Conceptualizare proprie, pe baza datelor preluate din baza de date TEMPO Online INSSE

Conform figurii nr. 2 se observă faptul că ponderile pentru categoriile de produse descrise mai sus au cea mai mică valoare înregistrată în anul 2019, înainte de pandemie. Cea mai mare pondere o deține laptele, urmat de fructe. Până în anul 2012, românii cheltuiau mai mulți bani pentru achiziția de ulei, totuși în anul 2013 cheltuielile pentru cafea, ceai, cacao au fost mai mari comparativ cu cele pentru ulei, situație ce rămâne până în anul 2021, cu cât venitul salarial crește.

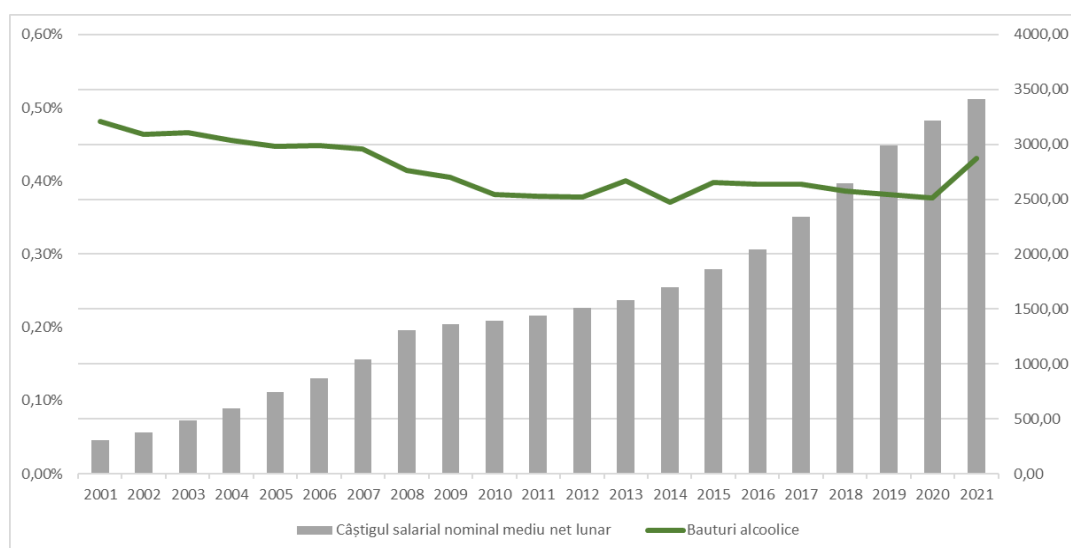

Figura 1. Reprezentarea grafică a ponderilor cheltuielilor medii lunare pentru achiziționarea de băuturi alcoolice, corelate cu câștigul nominal salarial mediu net lunar
Sursa: Conceptualizare proprie, pe baza datelor preluate din baza de date TEMPO Online INSSE

În urma analizării figurii nr. 3 se constată faptul că ponderea achizițiilor de băuturi alcoolice în total câștig salarial mediu net lunar a rămas într-o oarecare măsură la fel, în jurul valorii

de 0,4%, excepție făcând perioada 2010-2014 când aceasta a scăzut la cea mai mică valoare de 0,37 în anul 2014.

Concluzii

În urma analizei datelor și interpretării rezultatelor, am identificat tendințe semnificative care ne-au permis să înțelegem evoluția cheltuielilor pentru produsele agroalimentare în raport cu venitul mediu net lunar în România.

Printre principalele rezultate ale studiului nostru se regăsește creșterea constantă a câștigului salarial nominal mediu net lunar pe întreaga perioadă analizată. Această creștere este însoțită de o fluctuație a ponderii cheltuielilor medii lunare pentru cumpărarea de produse agroalimentare în totalul consumului.

Interesant este faptul că pandemia COVID-19 din anii 2020-2021 a determinat o creștere a ponderii cheltuielilor agroalimentare în totalul cheltuielilor, aspect ce poate fi explicat prin impactul acestei crize asupra consumului și preferințelor de achiziții.

În concluzie, acest studiu a relevat conexiunile complexe dintre venitul mediu net lunar și structurile cheltuielilor pentru produsele agroalimentare în România. Fluctuațiile economice și evenimentele de amploare, cum ar fi crizele financiare și pandemia, au avut un impact semnificativ asupra obiceiurilor de consum ale populației. Cercetarea noastră a oferit o imagine cuprinzătoare asupra evoluției acestor structuri într-un context socio-economic dinamic, oferind astfel informații relevante pentru factorii de decizie și pentru înțelegerea comportamentului consumatorilor în ceea ce privește achiziționarea de produse agroalimentare în raport cu venitul disponibil.

Referințe bibliografice

References

1. Constantin, M., Pătărlăgeanu, S.R., Chirescu, A.D., Andrei, J.V. (2023). Assessment Models of the Digital Economy and Knowledge-Based Societies in Europe. In: *Chivu, L., De Los Ríos Carmenado, I., Andrei, J.V. (eds) Crisis after the Crisis: Economic Development in the New Normal. ESPERA 2021. Springer Proceedings in Business and Economics*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-30996-0_3
2. INSSE, 2023, disponibil online la <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>.
3. INSSE, 2023, disponibil online la <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>.
4. Gutium M., "Nivelul de trai al populației prin prisma indicelui progresului autentic și concepției creșterii neprofitabile", Dezvoltarea economico-socială durabilă a euroregiunilor și a zonelor transfrontaliere Vol. 35, 2019.

Anexe

Tabelul nr. 2. Tabel centralizator. Câștigul salarial nominal net lunar în perioada 2001-2021, corelat cu ponderile cheltuielilor pentru produsele agroalimentare

Anul	Câștigul salarial nominal mediu net lunar	Ponderea cheltuielilor medii lunare pe o persoana pentru cumpararea produselor agroalimentare	Paine si produse de franzelarie	Faina	Paste fainoase	Orez	Carne proaspata	Peste, produse din peste si conserve din peste	Lapte	Ulei de porumb, floarea-soarelui, soia	Fructe	Ciocolata, bomboane, rahat si alte produse zaharose	Cafea, ceai, cacao	Bauturi alcoolice
2001	301,94	15,10%	2,85%	0,20%	0,13%	0,17%	2,47%	0,34%	0,88%	0,69%	0,61%	0,22%	0,45%	0,48%
2002	378,92	14,81%	2,41%	0,17%	0,13%	0,17%	2,42%	0,37%	0,88%	0,85%	0,63%	0,23%	0,43%	0,46%
2003	483,96	14,25%	2,55%	0,18%	0,12%	0,16%	2,09%	0,35%	0,86%	0,65%	0,62%	0,23%	0,41%	0,47%
2004	598,64	14,60%	2,92%	0,23%	0,13%	0,17%	2,08%	0,38%	0,90%	0,53%	0,65%	0,25%	0,41%	0,46%
2005	746	13,12%	2,27%	0,14%	0,11%	0,13%	2,08%	0,39%	0,85%	0,44%	0,64%	0,24%	0,37%	0,45%
2006	866	12,31%	1,96%	0,10%	0,10%	0,12%	1,95%	0,39%	0,78%	0,37%	0,64%	0,24%	0,35%	0,45%
2007	1042	11,96%	1,89%	0,10%	0,09%	0,11%	1,83%	0,37%	0,78%	0,35%	0,70%	0,23%	0,33%	0,44%
2008	1309	11,87%	1,92%	0,09%	0,09%	0,14%	1,84%	0,36%	0,83%	0,47%	0,71%	0,23%	0,31%	0,41%
2009	1361	12,31%	1,87%	0,09%	0,10%	0,18%	1,99%	0,41%	0,89%	0,35%	0,71%	0,24%	0,33%	0,40%
2010	1391	12,12%	1,84%	0,09%	0,10%	0,16%	1,89%	0,43%	0,90%	0,34%	0,70%	0,23%	0,33%	0,38%
2011	1444	12,19%	2,00%	0,11%	0,10%	0,16%	1,77%	0,43%	0,88%	0,41%	0,70%	0,22%	0,36%	0,38%
2012	1507	12,27%	1,94%	0,11%	0,10%	0,15%	1,86%	0,44%	0,87%	0,40%	0,70%	0,22%	0,38%	0,38%
2013	1579	12,23%	1,79%	0,10%	0,11%	0,14%	1,96%	0,45%	0,86%	0,36%	0,68%	0,23%	0,38%	0,40%
2014	1697	11,51%	1,55%	0,08%	0,11%	0,13%	1,84%	0,43%	0,84%	0,29%	0,69%	0,24%	0,36%	0,37%
2015	1859	10,79%	1,39%	0,07%	0,09%	0,12%	1,71%	0,42%	0,80%	0,24%	0,65%	0,17%	0,34%	0,40%
2016	2046	10,14%	1,26%	0,06%	0,08%	0,11%	1,58%	0,40%	0,74%	0,22%	0,62%	0,16%	0,31%	0,40%
2017	2338	9,80%	1,14%	0,06%	0,08%	0,10%	1,53%	0,39%	0,69%	0,19%	0,62%	0,15%	0,30%	0,40%
2018	2642	9,66%	1,10%	0,05%	0,08%	0,09%	1,51%	0,38%	0,66%	0,17%	0,60%	0,14%	0,28%	0,39%
2019	2986	9,32%	1,07%	0,05%	0,07%	0,09%	1,43%	0,36%	0,62%	0,16%	0,56%	0,14%	0,27%	0,38%
2020	3217	9,84%	1,08%	0,06%	0,08%	0,09%	1,53%	0,37%	0,62%	0,17%	0,67%	0,14%	0,26%	0,38%
2021	3416	10,54%	1,12%	0,06%	0,08%	0,09%	1,63%	0,41%	0,66%	0,20%	0,70%	0,15%	0,27%	0,43%